

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรี” มีวิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วยประชากรและตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.1 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดปราจีนบุรีซึ่งขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตรจำนวนรวมทั้งสิ้น 266 กลุ่ม

ตัวอย่าง คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรีที่เลือกมาเป็นตัวแทนร้อยละ 22 ซึ่งเท่ากับ 59 กลุ่ม (ตัวแทนร้อยละ 22 คำนวณมาจากเกณฑ์การเลือกตัวอย่างที่ทราบจำนวนประชากร แต่จำนวนประชากรมีจำนวนน้อย กล่าวคือจะใช้จำนวนตัวอย่างร้อยละ 15 ถึงร้อยละ 30 ของจำนวนประชากรในกรณีที่จำนวนประชากรอยู่ระหว่าง 100 ถึง 1000) เมื่อจำแนกจำนวนตัวอย่างวิสาหกิจชุมชนข้างต้นตามอำเภอทั้ง 7 อำเภอของจังหวัดปราจีนบุรีตามสัดส่วนของจำนวนประชากรวิสาหกิจชุมชนของแต่ละอำเภอ แสดงไว้ในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและจำนวนตัวอย่างวิสาหกิจชุมชนของจังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	จำนวนประชากรวิสาหกิจชุมชน			จำนวนตัวอย่างวิสาหกิจชุมชน		
	ในภาคเกษตร	นอกภาคเกษตร	รวม	ในภาคเกษตร	นอกภาคเกษตร	รวม
เมืองปราจีนบุรี	25	7	32	5	2	7
กบินทร์บุรี	31	6	37	6	2	8
นาดี	41	8	49	10	2	12
บ้านสร้าง	29	6	35	7	1	8
ประจันตคาม	57	12	69	12	3	15
ศรีมหาโพธิ์	19	3	22	3	1	4
ศรีมโหสถ	18	4	22	4	1	5
รวม	220	46	266	47	12	59

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบสอบถามประธานกรรมการบริหารวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วยคำถาม 4 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของวิสาหกิจชุมชน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการจัดการวิสาหกิจชุมชนและศักยภาพวิสาหกิจชุมชนด้านผู้นำและการบริหารวิสาหกิจชุมชน ด้านการวางแผนดำเนินงาน ด้านการบริหารการตลาด ด้านการจัดการความรู้และข้อมูล ด้านการบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชนและลูกค้า และด้านการจัดการสินค้าหรือบริการ ตลอดจนความสำคัญหรือน้ำหนักของแต่ละด้านที่มีผลต่อการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนสำหรับการวิเคราะห์ SWOT

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ใช้สำหรับสอบถามประธานกรรมการวิสาหกิจชุมชนตัวอย่างของแต่ละกลุ่มจำนวน 59 ราย

2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (*Indept interview*) ใช้สัมภาษณ์ประธานกรรมการบริหารวิสาหกิจชุมชนดีเด่นจังหวัดปราจีนบุรี พ.ศ. 2555 ในประเด็นต่อไปนี้

(1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ทำให้วิสาหกิจชุมชนประสบความสำเร็จและได้รับรางวัลวิสาหกิจชุมชนดีเด่น

(2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรี

(3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญหรือน้ำหนักของแต่ละด้านทั้ง 6 ด้านที่มีผลต่อศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

(4) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรี

3) แบบสอบถามความคิดเห็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดปราจีนบุรี ประกอบด้วยคำถาม 4 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพวิสาหกิจชุมชนด้านผู้นำและการบริหารวิสาหกิจชุมชน ด้านการวางแผนดำเนินงาน ด้านการบริหารการตลาด ด้านการจัดการความรู้และข้อมูล ด้านการบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชนและลูกค้า และด้านการจัดการสินค้าหรือบริการ ตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญหรือน้ำหนักของแต่ละด้านที่มีผลต่อการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการใช้บริการวิสาหกิจชุมชน

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการให้บริการของวิสาหกิจชุมชนให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกและลูกค้า

คำถามในแบบสอบถามใช้มาตรวัด 4 ระดับ เพื่อให้ผลการวัดสะท้อนระดับการปฏิบัติ ระดับผลกระทบและระดับความเห็นด้วยที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง กล่าวคือ การใช้มาตรวัด 5 ระดับ ซึ่งประกอบด้วยมาตรวัดตรงกลาง เช่น ไม่น่าใจ ไม่มีความเห็น ผู้ตอบส่วนใหญ่จะเลือกตอบมาตรตรงกลาง เพราะสะดวกในการตอบ ทำให้ผลเฉลี่ยที่วัดได้มีโอกาสต่ำกว่าที่ควรเป็นจริง

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากประธานกรรมการบริหารวิสาหกิจชุมชน ใช้วิธีส่งแบบสอบถามประธานกรรมการบริหารวิสาหกิจชุมชนให้ประธานกรรมการบริหารวิสาหกิจชุมชนที่เลือกมาเป็นตัวอย่างจำนวน 59 แห่ง ตอบผ่านทางเกษตรจังหวัดปราจีนบุรี

3.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากประธานกรรมการบริหารวิสาหกิจชุมชนดีเด่นจังหวัดปราจีนบุรี พ.ศ. 2555 ใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึก ประธานกรรมการบริหารวิสาหกิจชุมชนดีเด่นจังหวัดปราจีนบุรี พ.ศ. 2555 จำนวน 3 ราย โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ประธานกรรมการบริหารวิสาหกิจชุมชนดีเด่นจังหวัดปราจีนบุรี พ.ศ. 2555

3.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรีใช้วิธีส่งแบบสอบถามความคิดเห็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรีที่เลือกมาเป็นตัวอย่างจำนวน 367 ราย ตอบผ่านทางจังหวัดปราจีนบุรี รายละเอียดจำนวนตัวอย่างสมาชิกวิสาหกิจชุมชนของจังหวัดปราจีนบุรีจำแนกตามอำเภอ แสดงไว้ในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 จำนวนตัวอย่างสมาชิกวิสาหกิจชุมชนของจังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	จำนวนตัวอย่างสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
เมืองปราจีนบุรี	43
กบินทร์บุรี	53
นาดี	73
บ้านสร้าง	50
ประจันตคาม	90
ศรีมหาโพธิ์	28
ศรีมโหสถ	30
รวม	367

3.4 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ความถี่ ค่าสัดส่วน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของวิสาหกิจชุมชน และศักยภาพวิสาหกิจชุมชนในด้านต่าง ๆ

3.4.2 วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรี โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การวิเคราะห์ความถี่ การหาค่าอัตราส่วนกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์กรรมการวิสาหกิจชุมชนและสมาชิก ตลอดจนข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรม เพื่อนำมาใช้ประกอบการกำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรี

3.4.3 ใช้สถิติเชิงอนุมานในการหาความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของวิสาหกิจชุมชน ขนาดของวิสาหกิจชุมชนกับศักยภาพด้านต่าง ๆ ของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ การทดสอบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยลักษณะการจัดการและศักยภาพด้านต่าง ๆ ของวิสาหกิจชุมชน โดยใช้วิธีการทดสอบที (t-test)

3.4.4 ใช้การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor analysis) ในการหาปัจจัยและความสำคัญของปัจจัย แต่ละด้านทั้ง 6 ด้านข้างต้นที่มีผลต่อศักยภาพการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรี

3.4.5 ใช้การวิเคราะห์การจัดกลุ่ม (Cluster Analysis) ในการจัดกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรีตามศักยภาพการบริหารจัดการในปัจจุบัน

3.4.6 เกณฑ์การกำหนดค่าคะแนนเฉลี่ยในการแปลความหมายระดับการปฏิบัติ ระดับความเห็นด้วยและระดับผลกระทบ

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย		
	ระดับการปฏิบัติ	ระดับการเห็นด้วย	ระดับผลกระทบ
1.00 – 1.15	ไม่ได้ปฏิบัติ	ไม่เห็นด้วย	น้อย
1.76 – 2.50	ปฏิบัติเป็นส่วนน้อย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างน้อย
2.51 – 3.25	ปฏิบัติเป็นส่วนมาก	ค่อนข้างเห็นด้วย	ค่อนข้างมาก
3.26 – 4.00	ปฏิบัติครบถ้วน	เห็นด้วย	มาก